

İNTERNETTEN ALIŞVERİŞ (2)

(...dünden devam)

Bu münasebetle İslâm'da meşru ticaretin hükmünü anlatayım:

"Ey inananlar, mallarınızı aranızda bâtılla (doğru olmayan yollarla, haksız yere) yemeyiniz. Kendi rızanızla yaptığınız ticaret olursa başka. Nefislerinizi de öldürmeyiniz. Doğrusu Allah, size çok merhametlidir." (Nisâ: 98/29)

Bu âyette, karşılıklı rızâya dayalı ticâretin dışında, insanların, birbirlerinin mallarını bâtil yollarla yemeleri ve birbirlerini öldürmeleri yasaklanmakta, "Nefislerinizi öldürmeyiniz!" buyurulduktan sonra Allah'ın, kullarına çok merhametli olduğu vurgulanmaktadır. Bu şu demektir: Allah, bâtil yollarla birbirinizin mallarınızı yemenizi ve birbirinizi öldürmenizi, size acıdığı, sizi korumak istediği için yasaklamaktadır. Öyle ise kurtuluşunuz için Allah'ın buyruklarını tutmanız, yasaklarından kaçmanız gerekir.

Tefecilik, kumar, rüşvet, gasb, çalma, hıyânet gibi hileli kazanç yollarının hepsi bâtıldır. Bu tür yollarla para kazanmak harâm'dır. Yalnız kişinin çalışması, karşılıklı rızâya dayanan ticaret, hibe ve mîrâs yoluyla elde ettiği mal helâldir. Ticâretin yasallığı, karşılıklı rızâya bağlıdır. Aldatma bulunan ve aldatmanın farkına varıldığı zaman taraflardan birinin râzı olmayacağı ticâret yasal değildir. Hz. Peygamber (s.a.v.), çarşıda bir yiyecek yığınının yanından geçerken elini kümenin altına daldırılmış, altının ıslak olduğunu görünce neden böyle olduğunu sormuş, satıcı da "yağmur değdiği için", yanıtını verince Peygamber: "Ne diye yağ kısmı üste koymadın ki herkes görsün? Aldatan kimse bizden değildir!" demiştir (Müslim, İmân: b. 43, h. 164; Tirmizî, Büyû': 74; İbn Mâce, Ticârât: 36).

Güvenilir, doğru tâcirin, kıyâmet gününde şehîdlerle beraber bulunacağını (İbn Mâce, Ticârât: 1) söyleyen Hz. Peygamber (s. a.v.), yalanın, insanı cehenneme sürükleyeceğini (İbn Mâce, Mukaddime: 7) , Allah'ın nasîbettiği rızkı güzel, helâl yoldan aramayı (İbn Mâce, Ticârât: 2

), başkasının satışına engel olmamayı (Müslim, Buyû': b. 4)
, hayvanların sütlerini memelerinde bekletip satmamayı (Müslim, Buyû': b. 4)
, gereksiz yere ticârete aracı ve komisyoncuların girmemesini emretmiş (Müslim, Nikâh: 51; İbn Mâce, Ticârât: 15)
, vurgunculuğu kesinlikle yasaklamıştır (İbn Mâce, Ticârât: 6, 16)
.

(devamı yarın..)